

Glossary

High School Level Global History Glossary

English | Pashto

Translation of Global History terms based on the Coursework for Global History Grades 9 to 12.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

[Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"](#)

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and World Languages

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of The University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Rochester
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed.D.	Beechhurst
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Monticello
JUDITH CHIN, M.S. in Ed.	Little Neck
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S. in Ed., M.S. in Ed.	Morristown
CATHERINE COLLINS, R.N., N.P., B.S., M.S. in Ed., Ed.D.	Buffalo
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., C.A.S.	New Hempstead
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
ELIZABETH S. HAKANSON, A.S., M.S., C.A.S.	Syracuse
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
SUSAN W. MITTLER, B.S., M.S.	Ithaca

Commissioner of Education and President of The University

MARYELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH R. BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
A	
A.D	د عیسی مسیح له وفات وروسته
aboriginal	لرغونی
absolutism	استبدادي حکومت
African civilization	افریقایي مدنیت
Age of Reason	د استدال زمانه
agrarian	کرهنیز
AIDS/HIV	ایډز/ایچ ائی وي
allegiance	وفاداري
alliance	یووالی
allies	متحدین
amnesty	پښنه
ancestry	پښت
animism	د مادي د ژوندي کېدو عقیده
annex	ضمیمه
anthropology	علم الانسان
anti-Semitic	ضد یهودي
apartheid	عنصري توپیر
appeasement	زړه سوی
Arab League	عربي اتحاد
archeology	لرغون پېژندنه
aristocracy	د اشرافو حکومت
art	هنر
artifacts	مصنوعات
Asia	اسیا
assimilate	یو شان کول
atlas	اطلس
autocracy	استبدادي حکومت
autonomy	خپلواکي
B	
B.C.	د عیسی له زېږېدو دمخه
backgrounds	شالیدونه
Balance of Power	د خواک اندول
Balkans	بالکان
battle	جنگ
Belief systems	د عقیدې نظام
belligerent	جنگیالی
Berlin Airlift	د برلین هوایي لیکي (د دوهمې نړیوالې جگړې یوه بحراني پېښه)
Berlin Wall	د برلین دیوال
bible	بایبل
Black Death	تور مرگ (اروپا کې د میلیونونه کسانو وژل کېدو پېښه)
blockade	محاصره
Bolshevik Revolution	بالشویک انقلاب
boundaries	سرحدونه
bourgeoisie	پورژوازي (د حکومت دوهمه طبقه)
Boxer Rebellion	د سوک و هونکي بغاوت

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
Bronze Age	برونز زمانه (د انسان دژوند یوه لرغوني مرحله)
bubonic plague	بابونیک وبا
Buddhism	بودايي مذهب
Bushido	بوشیدو
Byzantine	بیزنتي (تر ختیځ روم پورې تړلی)
C	
Capital	سرمايه
capitalism	سرمايانه نظام
Caribbean	کیرابین
cartel	د دوه هیوادونو تر منځ لیکل شوي تړون
cash crop	سوداگریز کرهنیز محصولات
caste system	طبقاتي نظام
Catholicism	کاتولیکي مذهب
cause	علت
ensorship	د رسنیو څار
Central America	مرکزي افریقا
century	پېړۍ
change	بدلون
charter	منشور
child labor	ماشوم مزدور
China	چین
Chinese	چینایي
Christianity	مسیحیت
chronological order	د زمانې ترتیب
church	کلیسا
circumnavigate	ځمکه کې ګرځېدونکی (بحري سیاح)
citizen	تبعه
city-state	ښار – ایالت
civil disobedience	ملکي عدم تابعداري
civil war	کورنۍ جګړه
civilizations	مدنیت
clan	قبیله
classical civilizations	لرغونۍ مدنیت
clergy	د مسیحي دین مذهبي خلک
climate	اقلیم
coalition	اتحاد
Cold War	سور جنګ
collective	مجموعي
collective security	مجموعي امنیت
colonialism	استعماري
colony	مستعمره
command economy	رهبري شوی اقتصاد
commercial revolution	سوداگریز انقلاب
common good	عامه توکي
common law	عام قانون
communication	اړیکه
communism	اشتراکیت

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
communist Party	کمونستي گوند
community	ټولنه
concentration camp	د اجباري کار کولو مرکز
concept	درک / فهم
conclusion	پايله
conflict	شخړه
Confucianism	کنفیوژنيزم
Congress of Vienna	د وينا کانگرس
conquest	فتح کول
conquistadores	فاتحان
consent	موافقه
conservation of resources	د سرچينو ساتل
conservative	ساتونکی
constitution	اساسي قانون
constitutional monarchy	مشروطي بادشاهي
consumption	مصرفول
containment	تر واک لاندې ساتل
contemporary issues	نوي موضوعات
continent	لوپه و چه
contribution	برخه اخستل
controversial events	مختلف فيہ پېښي
costs	لگښتونه
Counter Reformation	د اصلاح ضد
country	هيواد
coup d'état	کودتا
Creoles	د اروپايي او تور پوستي گډ پښت لرونکی
crisis	بحران
Crusades	صليبيان
Cuban missile crisis	د کيوبا د توغندي بحران
cultural diffusion	کلتوري خپرېدنه
Cultural Revolution	کلتوري انقلاب
culture	کلتور
customs	رواجونه
Czar	تزار شهزاده (د روسيې)
D	
Dark Ages	تیاره زمانې
debt	قرض
decline	ردول
deforestation	د ځنگلونو پرې کول
democracy	دیموکراسي
demographic patterns	د سرشمېرنې اړوند ډولونه
desertification	دښته جوړېدل
despot	حاکم مطلق
despotism	د مطلقه حکم حکومت
détente	تاوتریخوالی ارامول
developing country	مخ پر وده هیوادونه
diaspora	شیندل شوي

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
dictatorship	ديكتاتورې
diplomacy	دپلوماسي
direct democracy	مستقیمه دیموکراسي
discrimination	توپیر / تبعیض
discuss	بحث
diseases	ناروغی
displaced persons	بی ځایه شوي خلک
dissident	مخالف
distance	فاصله
distribution	ویشل
diversity	ډول ډول والی
divine right	خدایي حقوق
drug trafficking	د نشه یی موادو قاچاق
dynasty	حکومتي کورنی
E	
earth	ځمکه
Eastern Hemisphere	ختیځه د ځمکي نیمایي کره
economic growth	اقتصادي وده
education	زده کړه
effect	اغیز
Egypt	مصر
election	ټاکنې
embargo	اقتصادي بندیز
emigrate	کوچ
emperor	امپراتور
empire	امپراتوري
encomienda system	د هسپانوي شهزاده لخوا امریکایي مستعمرې حاکم ته د ځانگړو اختیاراتو ورکولو نظام
encounter	مخامخ کېدنه
endangered species	له گواښ سره مخ انواع
enforce	عملي کول
English Bill of Rights	د حقوقو انگریزي قانون
enlightenment	روښانه کول
environment	چاپیریال
epidemic	وبا / طاعون
equal	مساوي
era	یوه خاصه زمانه
Estates-General	د فرانس او نیدرلیند قانون جوړوونکي ډله
ethnic cleansing	قبیلي تصفیه
ethnic conflict	قبیلي شخړې
ethnic groups	قبیلي ډلې
ethnic tension	قبیلي تاو تریخوالی
ethnocentrism	قومیت پرستي
Eurasia	ایروایشیا (د اروپا او اسیا گډ خلک اوځمکې)
Eurodollar	یورو ډالر
European Union	اروپایي اتحادیه
events	پېښې

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
excommunication	د عيسوي كليسا له خدماتو څخه د چا بې برخي كول
expansion	پراختيا
exploitation	استثمار (له چا ناوړه گټه اخستل)
exploration	لټون
export	صادرون
extraterritoriality	له پولو باندې
F	
fact	واقعيت
factors	عوامل
famine	قحطي
Fascism	فاشيزم
Fascist Party	فاشيست گوند
federation	اتحاد
Fertile Crescent	حاصل وركوونكي مياشت
feudalism	ملوك الطوايفي
fiefdom	د يو ځانگړي شخص يا ډلي لخوا ديوي خاصي سيمي واك تر لاسه كول
folklore	فولكلور
foreign	بهرني
foreign aid	بهرني مرسته
foreign policy	بهرني تگلاره
free trade	ازاده سوداگري
French Revolution	فرانسي انقلاب
fundamentalism	سخت دريځي
G	
gender	جنس
generations	نسلونه
genocide	قتل عام
geographic factors	جغرافيايي عوامل
geography	جغرافيه
ghetto	د لږكۍ قبيلې لخوا نيول شوي سيمه
glasnost	گلاسناسټ
global economy	نړيوال اقتصاد
global history	نړيوال تاريخ
global market	نړيوال بازار
global migration	نړيوال كوچ
global trade	نړيوال تجارت
global village	نړيوال كلي
globalization	نړيوالتوب
globe	نړۍ
Glorious Revolution	د ستاينې وړ انقلاب
goals	موخي
gothic	گوتېك
government	حکومت
groups	ډلي
guerrilla warfare	چريکي جنگونه

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
H	
Hammurabi Code	حمورابي قانون (تر ټولو لرغونې بابلي اصول)
Hellenistic	هلينيسټيک
heretic	په الحاد عقیده لرونکی
Hinduism	هندو مذهب
Holocaust	هالو کاسټ (په دوهمه نړيواله جگړه کې د يهودو ډله ايزه وژنه)
Holy Land	سپېڅلي ځمکه
human rights	بشري حقونه
humanism	انسانيت
humanitarian	بشر دوستانه
hunters and gatherers	بنسکاريان او راټولونکي (هغه ډله خلک چې په غوښو او نباتاتو پايي)
I	
ideas	نظريې
immigration	کوچ
imperialism	امپرياليزم (استعمال غوښتنه)
import	صادر
income	عايد
Indian Empires	هندي امپراتورۍ
indulgences	اسانتيا
Indus Valley	اباسين وادي
Industrial Revolution	صنعتي انقلاب
industrialism	صنعتي کېدل
inflation	پرسوب/ د پيسې د قدر کمښت
infrastructure	زېربنا
inquisition	د عقايدو د څېړلو محکي
interdependence	خپل منځ کې يو پر بل تکيه
interpretation	تفسير
invasion	يرغل
invention	اختراع
Iron Curtain	وسپنيزه پرده
irrigation	خړوبه کول
Islam	اسلام
isolationism	ځانته کېدل
J	
jihad	جهاد
Judaism	يهوديت
justice	عدالت
K	
knowledge	پوهه
Koran	قرآن
L	
laissez-faire	په سوداگريزو چارو کې د حکومت نه مداخله
land grants	د ځمکې ورکړه

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
land reform	د ځمکو اصطلاحات
language	ژبه
Latin America	لاتيني امريکا
latitude	جغرافيايي عرض (پراختيا)
legend	نکل
legislature	قانون جوړونکی
liberal	ازاد/ سخي
liberty	ازادي
Life expectancy	د ژوند کولو متوسطه موده چې هيله يې کيږي
literacy	سواد
location	موقعيت
longitude	طول البلد
M	
Magna Carta	ميگنا کارټا
maize	جوار
majority	اکثريت
Mandate of Heaven	د جنت حاکم (يوه چينايي نظريه چې يو حاکم به شتون ولري، و هغه به خدای برکتې کړی وي)
manor	علاقه/لوی کور چې ډيره ځمکه هم لری
maps	نقشي
Marshall Plan	مارشال پلان (له اروپا سره د امريکا د مرستې ځانگړی پروگرام)
Marxism	مارکسيزم
massacre	ټول وژنه
Mecca	مکه
medieval	منځنی پېړی
Meiji Restoration	د ميچي بيا جوړول (د جاپان يو پاچا ته منسوب)
mercantilism	د سوداگري د موازي سياست
meridian	نيمه ورځ (زوال)
Mesoamerica	منځنی امريکا
Mesopotamia	بين النهرين سيمي
mestizos	د گډ نژاد خلک
Mexican Revolution	مکسيکو انقلاب
Middle Ages	منځنی دورې
Middle East	منځنی ختيځ
migrant	کډوال
migration	کوچ
militarism	جنگي تگلاره
millennium	زر کاله
minority	لږکي
missionary	مذهبي مبلغين
modern	عصري
monarchy	سلطنت
Mongol	مغول
monotheism	وحدانيت (د يو خدای بندگي)
monsoon	موسمي بارانونه/ پشکال
mosque	مسجد/ جمات
Mothers of the Plaza De Mayo	مادرز او پلازا دي مايو

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
mountains	غرونه
multicultural	ګڼ کلتوريز
N	
Napoleonic Code	د ناپليون اصول
nation state	قومي دولت
nationalism	قوم پرستي
natural resources	طبيعي سرچينې
Nazism	نازيزم
negotiate	خبرې اترې
Neolithic	نوي حجرې زمانه
neutrality	بي پرې توب
New Imperialism	نوي استعمار طلبي
Ninety Five theses	پنځه نوي فرضيه
Nobel Peace Prize	د شرف سولي جايزه
nobility	شرافت
nomads	کوچيان
nonalignment	عدم اتحاد
non-violence	نه تاو تريخوالی
North America	شمالي امريکا
North America Free Trade Agreement (NAFTA)	شمالي امريکا ازادې سوداګرۍ تړون (اين ای ایف تي ای)
North Atlantic Treaty Organization (NATO)	د شمالي اتلانتيک معاهدې سازمان (اين ای تو او)
nuclear age	اتومي زمانه
Nuremberg Trials	نورمبرګ محاکمې
O	
oceans	بحرونه
official	رسمي
Old Imperialism	پخوانی استعمار طلبي
oligarchy	د لږکيو حکومت
Olmec civilization	اولمیک مدنيت
opinion	نظريه
Opium War	د افیونو جګړه
opposition	مخالفت
oral tradition	شفاهي رواجونه
Organization of American States (OAS)	د امریکایي ایالتونو سازمان (او ای ایس)
Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC)	د تیلو صادرونکو هیوادونو سازمان (او پي ای سي)
organizations	سازمانونه
origin	اصل
Orthodox Christian Church	ارتودوکس مسیحي کلیسا
Ottoman	عثماني
overpopulation	زیات نفوس درلودل
overthrow	غورځول
P	
Paleolithic	پالېولیتیک
Palestinian Liberation Organization (PLO)	د فلسطین د ازادۍ سازمان (پي ایل او)

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
Panama Canal	پاناما کانال
parallel	موازي
parliamentary system	پارلماني نظام
partition	وېش
passive resistance	غیر متشدد مقاومت (له جگړې پرته)
patrician	د شرفاوو نسل
Pax Romana	په رومي امپراتورۍ کې د قومیتونو تر منځ سوله
Pearl Harbor	پرل هاربر
peasants	کروندگر
per capita income	د یو تن پر سر عاید
perestroika	پیریسټرویکا
persecution	قانوني تعقیب (خوړول)
Persian Gulf War	د خلیج پارس جگړه
perspective	لید
pharaoh	فرعون
philosophy	فلسفه
photograph	انځور
physical map	فیزیکی نقشه
pilgrimage	حج
plague	وبا
plebeian	عامي (په پخواني روم کې تر عوامو پورې تړلی)
plebiscite	عامه رایه ورکول
pluralism	ګڼ ګوندیز
poem	شعر
pogroms	د قتل عام عاملین (هغه ګون چې قومي وژنې کوي)
point of view	نقطه نظر
political map	سیاسي نقشه
political party	سیاسي ګوند
political systems	سیاسي نظام
politics	سیاستونه
pollution	چټلتیا
polytheism	له یو څخه د زیاتو خدایانو عبادت عقیده
population	نفوس
post-Cold War	له سور جنګ مخکې
poverty	بې وزلي
power	ځواک
Pre-Columbian civilizations	له کولمبیايي مدنیت نه مخکې
pre-history	له تاریخ مخکې
prejudice	تعصب
president	ولسمشر
primary source	لومړنی سرچینه
prime minister	صدر اعظم
privatization	خصوصي کول
productivity	تولید
proletariat	ګارکونکي طبقه
propaganda	پروپاګنډ (تبلیغات)
protectionism	له داخلي تولیداتو څخه د ساسستي تګلاره
protectorate	تر ساتنې او څارنې لاندې

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
Protestantism	پروتیسټانیزم
public	عام
public opinion	عامه نظر
Puritan Revolution	پورټین انقلاب
pyramids	اهرامونه
Q	
queen	ملکه
quota	برخه
R	
racism	نژاد پرستي
rain forest	باراني ځنگل
raw materials	خام مواد
rebellion	بغاوت
Red Guards	سره ساتونکي (تر چین پوري اړوند)
reform	اصلاح
reformation	اصلاحات
refugee	کډوال
regionalism	سیمه ایز والی
Reign of Terror	د وپړولو زمانه
reincarnation	بیا زېږېدل (په بل جسم کې د یو روح بیا زېږېدنه)
relationship	اړیکه
religion	مذهب
religion belief	مذهبي عقیده
religion group	مذهبي ډله
Renaissance	رینیسانس (د مدنیت او پرمختګ دوره)
representative democracy	استازولی دیموکراسي
republic	جمهوریت
resources	سرچیني
restoration	بیا پر ځای کول
revolution	انقلاب
Revolutionary War	انقلابي جنگ
river valley civilizations	ریور ویلی مدنیت
rivers	دریابونه
Roman Empire	رومانیایي امپراتوري
rural	کلیوال
Russian Revolution	روسي انقلاب
Russification	روسي کېدل
S	
samurai	سامرایي
satellite nation	د مصنوعي سپورمکیو هیواد
scarcity	کموالی
scientific method	ساینسي طریقه
secondary source	ثانوي سرچینه
secular	غیر مذهبي
segregation	توپیري چلند کول (خانته کول)

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
self-determination	د ارادې ازادي
self-government	خپل حکومت
senate	سنا مجلس (مشرانو جرگه)
separation of church and state	د کلیسا او دولت جلا کول
Sepoy Mutiny	سپاهي بغاوت
serf	په فیودالي نظام تړلی د ځمکې د مالک سره کار کوونکی مزدوري
Shintoism	شینتیزم
shogun	شوگان
Silk Road	د ورینمو لار
slash and burn farming	د پري کولو او سوځولو کروندگري
slave trade	د غلامانو تجارت
slavery	غلامي
social	ټولنيز
social class	ټولنيزه طبقه
Social Darwinism	ټولنيز داروینيزم
socialism	اشتراکي نظام
socialist	اشتراکي
solidarity	يو ځای والی / اتحاد
South America	سهيلي امريکا
sovereignty	مشرې / حاکميت
Soviet Union	شوروي اتحاد
sphere of influence	د نفوذ سيمه
stability	ثبات
standard of living	د ژوند معيار
state	دولت
status	حالت
steamboat	د بخار کښتی
stereotype	د ځانگړي حالت تابعداري (کلیشه يي)
stratification	طبقه بندي کول
structure	جوړښت
subcontinent	نيمه لويه وچه
Sub-Saharan Africa	نيمه سهارايي افريقا
superpowers	زبرځواک
Supply and demand	پوره کول او غوښتنه
symbols	نښې
T	
Taiping Rebellion	ټايبينگ انقلاب (په چين کې)
Taoism	ټاوسيم (يوه چينايي فلسفه)
technology	ټيکنالوژي
terrorism	تروريزم / وپرونه
theory	نظريه
Third World	درېمه نړی
Tiananmen Square	ټاينانمين څلور لاري (بيجنگ کې)
timeline	د وخت جدول
Torah	تورات
totalitarianism	په مرکزي ځواک متمرکز حکومتي نظام
trade imbalance	د سوداگري عدم مساوات

GLOBAL HISTORY GLOSSARY – HIGH SCHOOL LEVEL

ENGLISH	PASHTO
traditions	رواجونه
treaties	معاهدې
Treaty of Versailles	د ورسايل معاهده
tribal group	قبيله وي ډله
tribalism	قبيله پرستي
tribunal	محكمه
Triple Alliance	درې اړخيز اتحاد
Triple Entente	درې اړخيز توافق
truce	اور بندي
Twelve Tables	دولس ميزونه
tyranny	استبداد
U	
United Nations	ملگري ملتونه
uprising	پاڅون
urban	ښاري
urbanization	ښاري کول
utopian reform	بيلگه ايز اصلاحات
V	
value	ارزښت
vassal	د تابعدارۍ په بدل کې تابعيت
Vedas	ويداز (د هندوانو مذهبي کتابونه)
viceroys	د پاچا استازی (نایب)
vote	رايه
W	
war	جنگ
Warsaw Pact	وارسا تړون
weapons	وسلي
Weimer Republic	وايمر جمهوريت (المان کې)
Western Hemisphere	لویديزه نيمه کره
Westernization	لویديزوالی (د لویديز دودونو خپلول)
White Man’s Burden	د سپين سري مسئوليت
world	نړی
World Bank	نړيوال بانک
World War I	لومړی نړيواله جگړه
World War II	دوهمه نړيواره جگړه
writing system	ليکلو نظام
Z	
Zionism	سهيونيزم
Zulu	زولو (يو افريقايي قوم يا ژبه)